

РОЗКРИТТЯ І РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ОСНОВ ЗАБУР'ЯНЕНOSTІ АГРОФІТОЦЕНОЗІВ

Навчальний посібник **«Екологічні основи зниження забур'яненості агрофітоценозів»** (Львів: Новий світ, 2008. — 496 с.) відомого землероба та еколога І.А. Шувара привертає увагу землеробів, гербологів, екологів, агрономів, спеціалістів з раціонального землекористування та охорони природи і довкілля. Він призначений для студентів сільськогосподарських закладів II—IV рівнів акредитації фахівців і спеціалістів сільськогосподарського виробництва.

Цінність цієї роботи у тому, що автор розкриває широкі можливості використання у землеробстві агротехнічних, хімічних і біологічних методів для послаблення фітотоксичної дії залишків персистентних препаратів залежно від ґрунтово-кліматичних умов, біохімічних особливостей рослин і фізико-хімічних властивостей гербіцидів.

Книга складається зі вступу та 7 розділів. У розділі 1 викладено наукові основи гербології — передумови екологічно безпечного застосування гербіцидів. Важливими є підрозділи, присвячені проблемам сучасної гербології та їх вирішенню, причинам забур'яненості полів, програмам шкодочинності в агрофітоценозах та прогнозуванню їхнього розвитку, обліку забур'яненості агрофітоценозів, засміченості ґрунту насінням бур'янів і вегетативними органами їх розмноження, де розглядається актуальна і потенційна забур'яненість, картування забур'яненості полів. Вдалою є оцінка фітосанітарного стану агроценозів (фітосанітарна діагностика), резистентності рослин до гербіцидів. У посібнику 168 кольорових зображень різних родин бур'янів.

Інтегрованій системі заходів регулювання забур'яненості агрофітоценозів присвячено розділ 2. Акцентовано увагу на методах регулювання чисельності бур'янів в агрофітоценозах, зокрема профілактичних заходах, винищувальних агротехнічних, перспективних біологічних, у тому числі за умов точного землеробства, регулювання чисельності бур'янів на осушених землях і за умов зрошення.

У 3 розділі розкрито хімічний метод регулю-

вання забур'яненості агрофітоценозів. Аналіз основ стандартизації та оцінку якості застосування гербіцидів у агрофітоценозах представлено у 4 розділі. Основне призначення гербіцидів — зниження шкідливої дії на культурні рослини і повніша реалізація потенційної продуктивності польових культур, підсумком чого є збільшення урожаю та поліпшення його товарної якості.

У наступному розділі йдеться про систему машин для внесення гербіцидів. Розділ 6 присвячено застосуванню гербіцидів у агрофітоценозах, наведено норми, строки та способи застосування гербіцидів у посівах сільськогосподарських культур та інших угіддях, землях сільськогосподарського використання. Зокрема на зернових, зернобобових овочевих культурах, коренеплідних, бульбоплідних, баштанних, олійних та ефіроолійних культурах, лікарських рослинах, прядивних, кормових, наркотичних культурах і хмелі, сінокосах і пасовищах, плодкових насадженнях та виноградниках, парах, меліоративних системах, у лісовому господарстві, а також на землях несільськогосподарського використання.

В останньому розділі запропоновано шляхи створення екологічних умов та дотримання вимог до застосування гербіцидів. Передбачено санітарні правила і вимоги під час транспортування, зберігання та застосування гербіцидів та санітарно-гігієнічні правила і техніка безпеки під час їх зберігання та застосування.

Таким чином переконливо розкрито науково-теоретичні і практичні основи екологічно безпечного контролювання забур'яненості агрофітоценозів, доведено широкі організаційні можливості використання і регулювання у землеробстві агротехнічних, хімічних і біологічних методів для послаблення фітотоксичної дії залишків перспективних препаратів.

П.І. Бойко,
доктор сільськогосподарських наук
Н.П. Коваленко,
кандидат сільськогосподарських наук
ННЦ «Інститут землеробства УААН»